

Abram valt opnieuw in een oude zonde in Gerar.

Schriftlezing: Genesis 20

Tekst voor de prediking: Genesis 20:1-2

Zingen:

Psalm 73:1

Psalm 103:5

Psalm 121:2, 3 en 4

Psalm 89:14

Psalm 84:6

Geliefde gemeente, er is een oud Latijns spreekwoord dat in onze taal als volgt luidt: een ezel stoot zich in het gemeen geen tweemaal aan dezelfde steen. Wat wordt er met dit spreekwoord bedoeld? Wel, als iemand een ernstige fout maakt in zijn leven, dan past hij wel op om diezelfde misstap niet nog een keer te begaan. Maar is dat zo? En als we dat nu eens heel ernstig en heel eerlijk vanmorgen betrekken op het geloofsleven van Gods kinderen, is het dan zo dat als een kind van God na ontvangen genade in een bepaalde zonde valt, hij daarna zo voorzichtig is dat hij wel oppast om vervolgens nog een keer in diezelfde zonde te vallen?

Het is een wonder van Gods genade als dat zo mag zijn. Het is echt een wonder van Gods genade dat bijvoorbeeld David, die viel in de zonde tegen het zevende gebod met Bathséba, daarna dat niet nog een keer heeft gedaan. Het is echt een wonder van genade dat de verloochening van Petrus inderdaad maar één keer in zijn leven heeft plaatsgevonden en daarna niet nog een keer.

Maar helaas is dat niet van al Gods ware kinderen te zeggen. En daar worden wij vanmorgen wel heel eerlijk vanuit het Woord mee geconfronteerd. Zelfs in het leven van de vader van alle gelovigen is het voorgekomen dat hij, met alle genade die hij van de Heere ontvangen had, toch voor de tweede keer in eenzelfde zonde viel. O ja, we zullen het horen. Toen hij nog maar net in het land Kanaän was, moest hij vanwege een hongersnood vluchten naar Egypte. En wat heeft hij in Egypte gezegd? Hij heeft gezegd: Sara, je moet maar zeggen dat je mijn zuster bent, en je moet tegen niemand zeggen dat je mijn vrouw bent. Dat was een zonde van Abram. Dat was een zonde tegen het negende gebod. Want laten we niet denken dat Gods kinderen na hun bekering volkomen heiligen zijn. Ze komen er wel achter. En Abram heeft geweten dat hij daar in Egypte deze zonde begaan had. Maar wat heeft hij ervan geleerd? Moest ook de vader van alle gelovigen niet met pijn en verdriet ontdekken in zijn leven dat hij, met alles wat hij van de Heere ontvangen had, om het met woorden van Paulus te zeggen, vleselijk bleef, verkocht onder de zonde?

Want hoe komen wij, na alles wat we tot nu toe gehoord hebben vanaf Genesis 15 tot en met 18, vanmorgen in Genesis 20 de vader van alle gelovigen tegen? Wel, gemeente, als een onverbeterlijke zondaar, die opnieuw in de zonde gevallen is. O, wat is het Woord van God een eerlijk Boek, ook als het gaat om het leven van de ware gelovigen.

Wij schrijven als thema boven de prediking: **Abram valt opnieuw in een oude zonde in Gerar.**

Drie gedachten:

1. de vervulling van Gods belofte wordt bedreigd;
2. de voortgang van Gods werk wordt bewaakt;
3. de genade voor Gods kind wordt nochtans ervaren.

Onze tekstwoorden kunt u vinden in Genesis 20, vers 1 en 2: *En Abraham reisde vandaar naar het land van het zuiden, en woonde tussen Kades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar. Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd had: Zij is mijn zuster; zo zond Abimelech, de koning van Gerar, en nam Sara weg.*

1. De vervulling van Gods belofte wordt bedreigd

Het is nog maar heel kort geleden, gemeente, dat de Heere met twee van Zijn engelen uit de hemel neergedaald is om op bezoek te gaan bij Abram. Toen kondigde de Heere de geboorte van Izak aan: *Ik zal voorzeker tot u komen omtrent dezen tijd des levens; en zie, Sara, uw huisvrouw, zal een zoon hebben.* Dat was nu een woord van genade. Echt van genade. Voor zowel Abram als Sara.

Maar we hebben de vorige keer gehoord dat de Heere niet alleen woorden van genade aan Abram bekendgemaakt heeft, maar ook woorden van recht. Abram heeft het begrepen: de zonden van Sodom en Gomorra riepen tot de hemel om het oordeel. En de Heere stond klaar om deze steden te gaan verdelgen. Dat heeft Abram aangegrepen. Het bracht hem tot dat ootmoedige, aanhoudende smeekgebed dat, als er zelfs nog maar tien rechtvaardigen in die stad aanwezig zouden zijn, de Heere de stad niet zou verdelgen. Tot zover kon Abram gaan, en tot zover mocht hij gaan in zijn voorbede. Maar verder niet. En dat heeft hij gevoeld, dat heeft hij bemerkt. En hij is er getuige van geweest dat de Heere de goddeloze steden Sodom en Gomorra, naar Zijn rechtvaardig oordeel, totaal verbrand heeft met vuur uit de hemel.

Maar Abram moet ook geweten hebben dat de Heere uit genade Lot en zijn dochters uit deze verschrikkelijke toestand verlost heeft. Want wat lezen wij in Genesis 19, vers 29? *Dat God aan Abraham gedacht heeft.* En we weten dat Mozes de schrijver is geweest van het boek Genesis en dat Mozes, geleid door de Heilige Geest, dit heeft moeten opschrijven: *God gedacht Abraham.* Calvijn merkt daarbij op dat, hoewel Mozes niet uitdrukkelijk zegt dat aan Abram de bevrijding van Lot geopenbaard is, hij toch wel zegt dat Lot omwille van Abram van de ondergang gered is. Het is dus waarschijnlijk dat Abram die troost niet is onthouden, die hij allermeeest nodig had, en dat hij geweten heeft van die weldaad waarvoor het Abram past dankbaar te zijn. Dus Calvijn gaat er heel nuchter mee om en zegt: ongetwijfeld heeft de Heere, tot troost van Abram, hem geopenbaard: Abram, je ziet wat daar gebeurd is met Sodom en Gomorra, maar Ik heb Lot en zijn dochters uit dat verschrikkelijke oordeel gered.

Dat alles heeft plaatsgevonden bij de eikenbossen van Mamre, waar Abram een tijdlang heeft gewoond, zoals we kunnen opmaken uit Genesis 18 vers 1. Maar wat gebeurt er nu, kort na deze gebeurtenissen? Dan zijn we bij Genesis 20: *En Abraham reisde vandaar naar het land van het zuiden, en woonde tussen Kades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar.*

Abram gaat verhuizen, jongens en meisjes. Dat was een hele klus voor Abram, want hij had nogal wat. Je moet niet denken dat daar in Mamre zomaar één tentje stond. Het was een geweldig tentenkamp, enorm groot, waar heel veel mensen woonden, personeel met hun gezinnen, en al dat vee moest ook allemaal een plek hebben. Abram gaat verhuizen. Heel dat tentenkamp wordt afgebroken om naar een andere plaats te gaan. Waarom deed Abram dat toch? Was dat echt

nodig? De Heere had tegen Abram en Sara gezegd bij dat laatste bezoek: over een jaar zullen jullie een zoon hebben. En Abram geloofde dat toch? En Sara is toch ook tot een doorbraak in het geloof gekomen? Was het nu niet beter geweest als Abram en Sara bij Mamre gebleven waren, in dat bosrijke gebied waar ze het zo goed hadden, om daar de wonderen van de Heere af te wachten en te verwachten? Hadden ze nu niet beter kunnen wachten tot na de geboorte van Izaak om dan vervolgens verder te trekken in het beloofde land?

Maar waarom deden ze dat dan toch niet? De precieze oorzaak van deze verhuizing kunnen wij uit Gods Woord niet achterhalen. We weten dat ze de vorige keer uit Kanaän wegtrokken vanwege een hongersnood en dat ze een poosje in Egypte zijn geweest. Maar hier is helemaal geen sprake van een hongersnood. Waarom trok Abram dan toch weg uit Mamre? Was het misschien vanwege dat verschrikkelijke oordeel dat over Sodom en Gomorra gekomen was, en waarvan de gevolgen merkbaar waren, ook bij de eikenbossen van Mamre? Waren het de zwaveldampen, de giftige stoffen die vanwege dat oordeel in de lucht waren blijven hangen, en had dat misschien nare gevolgen voor het grasland, zodat er geen voldoende voedsel meer was voor het vele vee van Abram? Of was het, zoals Calvijn opmerkt, omdat de mensen in de omgeving van Mamre Abram ervoor aanzagen, vanwege dat oordeel over Sodom en Gomorra? Omdat ze toch wel begrepen hebben: dat heeft de God van Abram gedaan?

We weten het niet. Het is in elk geval wel duidelijk dat Abram ging verhuizen. Heel dat tentenkamp in Mamre heeft hij afgebroken. Hij is gaan reizen in de richting van het Zuiderland en kwam toen in een klein gebied terecht waar heel kort geleden een klein volk was neergestreken, dat we later in de Bijbel tegenkomen als de Filistijnen. Dat gebied heette Gerar. En de koning van dat kleine volk werd met de titel Abimelech aangesproken. Dat betekent: de koning is mijn vader. Ze waren neergestreken in een klein deel dat aanvankelijk behoorde bij de grenzen van het beloofde land. Dus Abram mocht er feitelijk wel naartoe. De Heere had immers gezegd dat hij het land mocht doorreizen om het land te bezien.

Toen ik dit aan het voorbereiden was, ontdekte ik wat andere verklaarders ook ontdekt hadden. Als Abram wegtrekt uit Mamre, waar hij toch zo'n goede tijd heeft gehad, lees ik niets van het aanroepen van de Naam des Heeren, en lees ik ook niets van het bouwen van een altaar. Dus wat missen wij? Het innige gebruik van de genademiddelen. En als dat gaat ontbreken, komen de ware gelovigen op een glibberige weg. Dat moeten we altijd goed onthouden. Waar de genademiddelen niet goed meer, of niet standvastig meer, worden waargenomen, als dat gaat tanen, als dat achterwege gaat blijven, dan kan het geloof niet versterkt worden. En als het geloof niet versterkt wordt, gaat het verzwakken. En als het geloof blijft verzwakken, dan zal de ziel zich gaan vervullen met stormen van ongelovigheid. En dan liggen de zonden heel dichtbij. Zelfs in het leven van de vader van alle gelovigen.

Want wat gebeurt er als Abram in Gerar terechtkomt? Dan valt hij in dezelfde zonde als ongeveer vijftientig jaar geleden: de zonde van bedrog. En weet u wat we in Genesis 20 dan kunnen opmaken? Dat toen de Heere hem riep uit Ur der Chaldeeën en ze moesten gaan naar het land dat de Heere wijzen zou, Abram en Sara als het ware samen al een afspraak gemaakt hadden. Toen heeft Abram al gezegd: Sara, waar we ook in aanraking komen met vreemde volken en waar we ook in aanraking komen met vreemde koningen, zul je altijd zeggen dat je mijn zus bent en niet mijn vrouw. En zo zijn ze op reis gegaan. In Egypte is hij voor de eerste keer in deze zonde gevallen. En nu hier in Genesis 20 valt hij voor de tweede keer in exact dezelfde zonde.

Door het inzinken van dat geloofsleven van Abram begon Abram te vrezen voor de mensen om hem heen. Terwijl er helemaal geen reden was voor deze twee kinderen van God om te vrezen. Wat

heeft de Heere het hun zo heerlijk, zo duidelijk bekendgemaakt: over een jaar zult gij een zoon hebben. Izak zal geboren worden. En het was zo zeker, want wat de Heere zegt is zeker, en wat de Heere belooft zal Hij zeker doen. En toch begon Abram te vrezen voor Abimelech. Door dat ingezonken, verzwakte geloofsleven was er bij deze vader van alle gelovigen op dit moment meer mensenvrees dan godsvrees. En dan valt hij opnieuw in de zonde, met alle gevolgen van dien. *Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd had: Zij is mijn zuster; zo zond Abimelech, de koning van Gerar, en nam Sara weg.*

Sara wordt meegenomen. Ze krijgt een plaatsje in dat deel van Abimelechs paleis waar meerdere vrouwen wonen. En toen woonde Sara niet meer bij Abram. Daar moet je eens even over nadenken. Sara woonde niet meer bij Abram. Hoe moest het nu met die belofte? Nee, ze konden niet weten waar het op uit zou lopen toen Sara bij Abram was weggehaald. Hoe moet dat nu? Over een jaar zult gij een zoon hebben. Zie wat hier gebeurt. Hier wordt een grote blokkade opgeworpen voor de vervulling van de belofte. Zal Sara straks een van de vrouwen van Abimelech zijn? En dan? Hoe moet dat toch met de belofte? Ja, hoe moet dat toch met die verdere vervulling in de toekomst, dat Christus geboren moet worden?

Wat een moment breekt hier opnieuw aan in de heilsgeschiedenis. Dat raakt je zaligheid. O, als God toch niet had ingegrepen, gemeente. Dan was Abram zelf de oorzaak geweest dat Christus in de volheid van de tijd niet had kunnen komen. En daarom noemde ik mijn eerste gedachte dat door die zonde van Abram, opnieuw diezelfde zonde, de vervulling van Gods belofte met een groot gevaar werd bedreigd.

Wat kunnen we daar nu van leren, gemeente? Allereerst dat Gods kinderen, en daarom spreek ik ook Gods kinderen vanmorgen in het bijzonder aan, niet moeten denken dat ze het lek boven hebben als ze genade gevonden hebben in de ogen des Heeren. Denk niet dat je een volmaakt heilige bent. Want je oude mens draag je wel met je mee. En zelfs na ontvangen genade kun je in de zonde vallen. Ja, zelfs in dezelfde zonde, bij herhaling.

Aan het einde van de negentiende eeuw, begin twintigste eeuw, woonde hier in Rotterdam een bekende ouderling, een godvrezend man. Wellicht hebben sommigen zijn naam wel eens gehoord: Pleun Klein. Hij heeft een boekje geschreven met allerlei mijmeringen en overdenkingen naar aanleiding van de vijf zalen in Bethesda. Misschien heb je het wel eens gelezen. Het gaat mij even om de naam die hij gebruikt voor die vijfde zaal. Precies zoals bij deze geschiedenis. Ken je die naam, kinderen? Als het goed is wel, hè? Ligt je er ook zoveel? *Zaal Onverbeterlijk*. Zo is het toch, ware gelovigen in ons midden? Is het niet de werkelijkheid, de praktijk van elke dag? *O Heere, ik ben tot hinken en zinken elk ogenblik gereed*. Ja, de Kerk des Heeren gaat Paulus verstaan, die het geschreven heeft in Romeinen 7. *Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde*.

Wat kunnen zelfs Gods kinderen meerdere keren in dezelfde zonde vallen. Is het niet zo, kind van God? Ga het eens na in je leven. Wat is die hardnekkige zonde waar je die er maar niet onder kunt krijgen? Die elke keer weer de kop opsteekt, soms hier vanbinnen, waar anderen niet van weten. Weer in die zonde gevallen, en je krijgt het er maar niet onder. Zullen we maar niet in hoogmoed op de vader van alle gelovigen neerzien. Hij had er ook zo'n last van. En al is het niet goed te praten, en de ware gelovigen komen er wel achter, dan kan het toch wel eens je ziel raken dat het zo eerlijk in Gods Woord beschreven staat, zelfs van die grote Abraham.

En het tweede wat we hiervan kunnen leren is dat het vallen in een zonde verschrikkelijke gevolgen heeft. Wat brengt het toch altijd weer een duisternis over je hart. Wat werkt het toch een schade aan je ziel. Maar ook: wat kunnen het blokkades opwerpen voor de voortgang van Gods werk in je persoonlijk leven. En daarom, kind van God in ons midden, stel jezelf de vraag: floreert nu je

geestelijk leven, of taant het? Is het al zo'n lange tijd stil? Komt er maar niets bij? Heb je misschien een blokkade opgeworpen, om het menselijk uit te drukken, dat de Heere vanwege die blokkade niet verder met je kan?

Dat is een ontdekking. En wat is dan de weg? Op je knieën. Op je knieën voor het aangezicht van een alwetend God. En ga dan maar zeggen: Heere, wat is er gebeurd? Wat heb ik gedaan? In welke zonde ben ik gevallen? Hoe komt het toch dat het zo stil blijft? Hoe komt het toch dat de vervulling van Uw belofte geen voortgang heeft in mijn geestelijk leven? Laat U het me zien, Heere. En wat is het dan een zegen als de Heere met Zijn ontdekkende genade komt en in die weg laat zien dat Hij instaat voor Zijn eigen werk, al verknoeien wij het elke dag weer duizend keer.

En dat brengt ons bij onze tweede gedachte.

2. De voortgang van Gods werk wordt bewaakt

O, Abram was met zijn zonde opnieuw in een zeer ellendige toestand gekomen. Sara weggehaald en gebracht naar het hof van Abimelech. Nu kon Gods belofte niet vervuld worden. Wat nu?

Maar let dan eens op die eerste twee woordjes van vers 3: *Maar God*. Een wonder, hè? Je leest er zo overheen. Maar dat je nu eens niet verder kan komen dan die twee woordjes: *Maar God*. God gaat ingrijpen. Gelukkig. Hoe doet de Heere dat dan? Hij gaat naar Abimelech toe. Hij gaat Zich in een droom aan deze heiden openbaren. Ja, wel met een ernstig woord, hoor. Want Abimelech had het helemaal niet mogen doen. Kijk maar wat er staat in vers 3: *Zie, gij zijt een dood man, om der vrouw wil, die gij weggenomen hebt; want zij is eens mans huisvrouw*.

Weet je wat de Heere hier eigenlijk mee zegt, jongens en meisjes? Abimelech, die vrouw die je weggenomen hebt bij Abram, dat is de vrouw van Abram. Daar is hij mee getrouwd. En omdat je dat gedaan hebt, neem Ik dat zeer hoog op. U zult sterven als u deze vrouw niet terugbrengt bij Abram.

Hoort u de ernst van de zaak in deze woorden? De Heere spreekt tot Abimelech over een doodsb bedreiging. Wat betekent dat? Uit het slot van Genesis 20 kunnen wij opmaken dat de Heere vanwege deze daad van Abimelech zijn paleis, met name de vrouwen in zijn paleis, geslagen heeft met een ziekte. En wat was dat voor een ziekte? Een ziekte waarbij die vrouwen geen kinderen meer konden krijgen. En als dat zo zou blijven onder de vrouwen van dat Filistijnse volk, dan zou na verloop van tijd dat volkje gaan uitsterven en bleef er niets meer van over. En dat gaat gebeuren, zegt de Heere, als Abimelech Sara niet teruggeeft aan Abram.

En hoe reageert Abimelech daarop, op deze openbaring van God? Hij kon wel eerlijk zeggen dat hij op dat moment nog geen gemeenschap met Sara gehad had. Hij kon ook heel eerlijk zeggen dat hij echt niet wist dat Sara de vrouw van Abram was. We horen hem dat zeggen in vers 5: *Heeft hij zelf mij niet gezegd: Zij is mijn zuster? en zij, ook zij heeft gezegd: Hij is mijn broeder; in oprechtheid mijns harten en in reinheid mijner handen heb ik dit gedaan*. Inderdaad, in deze zaak was Abimelech rechtvaardig. En daarom bevestigde de Heere dat ook in vers 6: *Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt*.

Maar de Heere laat hem ook weten waarvoor Hij hem bewaard heeft: voor een hele grote zonde, voor de zonde van overspel. *En Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u ook niet toegelaten haar aan te roeren*. Kijk, gemeente, Abimelech mocht niets met Sara doen. Sara behoorde Abraham toe. Sara behoorde dat volk toe dat uit hen voortkomen zou. Ja, Sara behoorde

Christus toe. En daarom mocht Abimelech niets met deze vrouw doen. Maar hij moet haar teruggeven aan Abraham. Abraham, die weliswaar in de zonde gevallen was, maar daarmee, o wonder van genade, zijn genadestaat niet was kwijtgeraakt. Abraham, die ondanks zijn zonde toch nog door de Heere Zelf als een profeet wordt aangewezen en die straks een priesterlijk werk moet gaan doen om te bidden voor Abimelech en zijn volk.

Ook dat hoorde Abimelech de Heere zeggen. En daarmee wilde de Heere nog duidelijk maken hoe ernstig deze zaak was. Abimelech had niet zomaar een vrouw bij zomaar een man weggenomen. Maar hij had de moeder van het verbondszaad bij een profeet weggenomen, die straks voor hem bidden zou. En met deze woorden laat de Heere Abimelech nog meer voelen de ernst van de zaak die hij gedaan heeft. Daarom zegt de Heere met klem: Abimelech, Sara moet terug. Zo snel mogelijk. Want anders wacht u en uw volk de dood. En wat werkt dat bij Abimelech uit? Hij wordt bevreesd. Ook als hij de volgende morgen tegen zijn knechten spreekt.

Ik zat vanmorgen nog zo te denken, gemeente: daar zit dan die blinde heiden, daar in Gerar. En de Heere komt één keer bij hem over. En die man wordt bevreesd. En hoeveel keer zit u al onder het Woord? Ben jij al eens echt bevreesd geraakt? Is het niet een beschamend voorbeeld? Die man wordt zó bevreesd dat hij buigt onder het Woord van God. En zo snel mogelijk geeft hij Sara terug aan Abraham.

Wat zien wij hier gebeuren? Dat de Heere waakt over Zijn eigen werk. O, Zijn belofte dat Izak uit Abraham en Sara zal voortkomen, zal vervuld worden. Ondanks die zondige weg van Abraham, ondanks dat hij opnieuw in dezelfde zonde valt, zal de Heere instaan voor Zijn eigen werk. Gemeente, dat is beschamend. Dat is echt beschamend. En tegelijkertijd zo'n wonder. Kom, was het u al eens een wonder geworden dat de Heere zo trouw is, ondanks de ontrouw van een mens van Zijn volk? Heb je wel eens met tranen in je ogen, met een verbroken hart gezongen, tegen de achtergrond van het dagelijkse struikelen in de zonde, wat David zingt in Psalm 138: *De HEERE zal het voor mij voleinden?*

Wat struikelen Gods kinderen dagelijks in velen. Wat brengen ze zichzelf dikwijls weer in een doodlopende weg, door eigen schuld. Wat vallen ze dan niet in een ellendige toestand waar ze zichzelf niet uit verlossen kunnen. Maar dan die twee woordjes van vers 3: *Maar God*. Wat een wonder, gemeente, dat dat er nu staat: *Maar God*. Het is alsof ik op de achtergrond Paulus hoor uitjubelen: *Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus. Uit genade zijt gij zalig geworden.*

En echt waar, gemeente, het is genade. En het blijft genade. Het is tot het einde toe alles genade. Genade alleen. Want *uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid*. En zo werkt de Heere in het leven van Zijn Kerk, gemeente. Ondanks hun zonden. *Hij handelt nooit met ons naar onze zonden; hoe zwaar, hoe lang wij ook Zijn wetten schonden; Hij straft ons, maar naar onze zonden niet*. Waarom niet? Vanwege dat heilige Kind Jezus, Dat uit Abram en Sara in de toekomst voortkomen zal. Deze Jezus heeft Zich niet geschaamd om Zijn broeders in alles gelijk te worden. Deze Jezus heeft een inktzwart mensenvolk als Zijn bruid aanvaard. En nooit en te nimmer zal Hij Zijn bruidskerk prijsgeven aan wie dan ook.

Sterker nog, Hij heeft Zijn bruidskerk met Zijn kostbaar bloed uit de macht en de heerschappij van de duivel verlost. Hij heeft met dat dierbare bloed die bruid tot Zijn eigendom gekocht. En Hij zal nooit laten varen wat Zijn hand begon. Daarom ging Hij in getrouwheid de weg van Zijn vernedering. En in heel die weg van lijden en sterven droeg Hij Zijn lieve bruid in Zijn hart met Zich mee. Maar ook daarna, toen Hij door lijden verhoogd werd, nam Hij Zijn bruid mee tot in het

binnenste heiligdom. Hij draagt Zijn bruid in Zijn hart. Hij draagt Zijn bruid op Zijn schouders. Hij draagt Zijn bruid in Zijn doorboorde Middelaarshanden. En daarom kan Hij zeggen: niets en niemand kan Mijn geestelijke Sara, Mijn bruid, uit Mijn hand rukken.

En als Hij dan ziet dat een van Zijn kinderen weer in de zonde valt, en misschien wel in dezelfde zonde valt, treedt Hij daarboven in de hemel op voor het aangezicht van Zijn Vader met Zijn onmisbare voorbede. En maakt Hij het in het leven van de ware gelovigen steeds weer waar wat ons Doopsformulier zo kostelijk zegt: *En als wij somtijds uit zwakheid in zonden vallen, zo moeten wij aan Gods genade niet vertwijfelen, noch in de zonden blijven liggen, overmits de doop een zegel en ontwijfelbaar getuigenis is, dat wij een eeuwig verbond met God hebben.*

O nee, dan ga je niet licht over de zonde denken. Dan is het echt niet zo dat je heel gemakkelijk gaat zondigen. Absoluut niet. Nee, gemeente, als je toch iets en steeds meer mag proeven van de liefde van de Vader, Die Zijn geliefde Zoon wilde overgeven tot de dood, en als je steeds meer mag proeven dat Christus vanwege Zijn liefde tot Zijn Kerk gehoorzaam geweest is tot de dood, ja, de dood des kruises, en je door het Woord mag gaan leren zien wat het Hem gekost heeft om je van je zondeschuld te bevrijden, dan ga je niet licht met de zonde om. Dan zou je nooit meer willen zondigen. En dan doet het juist zo'n pijn als je na ontvangen genade toch weer in de zonde valt.

Maar dan dat wonder waarvan we nu gaan zingen: *Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen dat uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen.*

Zou je er toch niet verbroken onder raken, hè? Zulk een trouw van God over zoveel ontrouw. Het deed Jeremia in verwondering uitroepen: *Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben; zij zijn allen morgen nieuw; Uw trouw is groot.*

En dat heeft Abraham, de vader van alle gelovigen, ervaren toen hij opnieuw in dezelfde zonde viel. Later zal Paulus zeggen, dat onbegrijpelijke wonder: *Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.*

En die overvloedige genade verkreeg Abraham.

3. De genade voor Gods kind wordt nochtans ervaren

Ik wil u vanuit de tekst een viervoudige genade aanwijzen die Abraham van de Heere kreeg.

De eerste genade die hij ontving, nadat hij opnieuw in de zonde gevallen was, was ontdekkende genade. Daar gebruikte de Heere Abimelech voor. Abimelech, die door de Heere eerst zelf vermaand werd in een droom, moet nu vervolgens Abraham gaan vermanen.

Daarom moet Abraham bij Abimelech komen. We lezen in vers 9 en 10: *Wat hebt gij ons gedaan? En wat heb ik tegen u gezondigd, dat gij over mij en over mijn koninkrijk een grote zonde gebracht hebt? Gij hebt daden met mij gedaan, die niet gedaan moesten worden. Voorts zeide Abimelech tot Abraham: Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaak gedaan hebt?* Je zou deze vragen samen kunnen vatten in die ene ontdekkende vraag: wat hebt gij gedaan? En die vraag leg ik als knecht des Heeren aan uw en jouw hart: wat heb jij gedaan? En als de Heere die vraag aan je hart legt, gemeente, dan moet je antwoorden, hoor. En wat is nu je reactie als de Heere vanmorgen op bezoek komt en door middel van de prediking aan je vraagt: wat heb je gedaan? Ga je je dan verontschuldigen, gelijk

Abraham deed? Of heb je geleerd met David te zeggen: *Ik heb gedaan dat kwaad was in Uw ogen; dies ben ik, HEER, Uw gramschap dubbel waardig?*

Nee, dat horen wij de vader van alle gelovigen in deze ogenblikken niet zeggen. Hij komt met verontschuldigen die er feitelijk helemaal niet toe doen. We kunnen dat vinden in de verzen 11 tot en met 13. *Want ik dacht: Zeker is de vreze Gods in deze plaats niet, zodat zij mij om mijner huisvrouw wil doden zullen. En ook is zij waarlijk mijn zuster; zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeders dochter; en zij is mij ter vrouw geworden. En het is geschied, als mij God uit mijns vaders huis deed dwalen, dat ik tot haar zeide: Dit zij uw weldadigheid, die gij bij mij doen zult; aan alle plaats, waar wij komen zullen, zeg van mij: Hij is mijn broeder.*

Mag ik eens vragen, ook aan mezelf hoor: hebt u dat ook wel eens gedaan? Proberen jezelf te verontschuldigen? Woorden gebruiken die een klein beetje kloppen, hier en daar, maar waarin je feitelijk overeind blijft staan? Niet buigt? Abraham zegt: ik was bang dat hier de vreze des Heeren niet was. Dus daarom heb ik dit met Sara afgesproken. Dat is een zwak argument. In heel het land Kanaän was de vreze des Heeren niet te vinden. Had hij het overal wel kunnen zeggen? Dus dat doet er helemaal niet toe.

Dan zegt hij: Sara is mijn zuster. Dat was waar, een halfzuster. Maar Sara was vanuit die staat van halfzuster overgegaan in een hogere staat, namelijk de staat van het huwelijk. En daarmee werd zij de vrouw van Abraham. Dus die tegenwerping is ook heel zwak. En tenslotte gaat Abraham spreken over een afspraak die hij ooit met Sara gemaakt had toen ze uit Ur der Chaldeeën vertrokken. Maar dat is nu net de zonde waar het over gaat. Zie hoe vleselijk Abraham probeert om zijn zonde te verontschuldigen.

Heb je dat ook al eens gedaan? Ben je daar misschien nog steeds mee bezig? Om er wat van af te doen en een beetje te vermengen met wat waarheid, en ondertussen overeind te blijven staan, maar geen verbroken zondaar voor God te worden? Dat kan zelfs na ontvangen genade zo zijn. Zo blijkt hier.

Maar het is niet eerlijk van Abraham. Weet je wat eerlijk is, gemeente? Als je voor het eerst, maar ook na ontvangen genade, zou zeggen: Heere, ik heb geen uitvluchten meer. Heere, ik heb geen verontschuldigen meer. Ik ga U niet meer tegenspreken. Ik heb gezondigd. Ik heb niet op U vertrouwd. Ik heb mij niet aan Uw bewaring, aan Uw leiding overgegeven. Ik heb de regie zelf in handen willen houden. O Heere, wat ben ik toch steeds weer vleselijk, en wat handel ik steeds weer vleselijk. Vergeef het mij toch en leer mij volstandig op Uw Woord te vertrouwen.

Maar nee, we horen Abraham het niet zeggen. En daarom ontving hij een tweede genade die nodig is, namelijk terechtwijzende genade. Dat is ook een zegen als je dat krijgt. Dat kunnen wij opmaken uit vers 16. Wat doet Abimelech? Hij gaat geld geven aan Abraham en Sara, zodat Sara nieuwe kleding kan kopen. En bij die kleding die Sara kopen moet, moet ze ook een sluier kopen, zoals dat gewoonlijk was in die dagen. Want de sluier was het teken dat een vrouw getrouwd was.

Het is net alsof de Heere door middel van Abimelech zegt: en Sara, nu ga je vanaf nu je sluier dragen, zodat overal iedereen kan zien dat je gewoon een getrouwde vrouw bent. En ga niet meer in diezelfde zonde vallen. Het is net alsof ik de Heere op de achtergrond weer hoor zeggen: *Ik ben God, de Almachtige; wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht.* Dat was een terechtwijzing. En dat is ook genade. En het is een dubbele genade als de Heere heel persoonlijk een terechtwijzing geeft en daarbij geloofsgehoorzaamheid schenkt om oprecht, zonder bedrog, voor Zijn aangezicht te wandelen. Dat was de tweede genade: terechtwijzende genade.

Maar Abraham ontving nog meer. Want de ruimte bij God hield nog niet op. Er kwam nog een derde genade. De Heere gaf hem zegenende genade. Abraham werd zeer rijk gezegend door Abimelech. Hij krijgt Sara weer terug. Hij krijgt nog meer personeel. Hij krijgt nog meer vee. En hij krijgt een woonplek aangewezen, waar hij voorlopig wonen mag. En daarin baant de Heere de weg voor de geboorte van Izak. Want daar zal Izak geboren worden.

Wat beschamend, hè. Heb je zo op jezelf vertrouwd? Ben je zo weer in dezelfde zonde gevallen? Heb je weer bedrogen? En dan gaat de Heere je met zoveel zegeningen begenadigen. Had Abraham dat verwacht? Weet je wat de praktijk is? Als je na ontvangen genade weer in de zonde valt, dan kun je er soms zó'n last van hebben dat je niet meer kunt geloven dat God nog zó goed is. Maar wat een wonder dat de Heere dan, ondanks de zonde, toch weer de zegeningen geeft en als het ware de weg baant voor nieuwe genade.

En dan de laatste genade die Abraham van de Heere kreeg. Die noem ik gebedsgenade. Die kreeg hij ook toen hij aangedrongen werd om voor Sodom en Gomorra te bidden. Nu mag hij bidden om genezing voor dat kleine Filistijnse volk, of de Heere de ziekte onder de vrouwen zou willen wegnemen. En Abraham ontvangt de genade om weer een bidder te zijn, een voorbidder voor het heilig aangezicht van de Heere. En het wonder is: de Heere verhoort hem. Dat had hij niet verdiend. Maar de Heere verhoorde hem. En daarin ervoer Abraham hoe hij, ook gevallen in de zonde, toch weer een open toegang had tot de troon van Gods genade.

En zo doet de Heere dat ook in het leven van alle geestelijke kinderen van Abraham. Al val je diep in de zonde, dan toch zal Hij genade schenken om te vluchten tot de genadetroon van God. Dan zal Hij je doen bemerken: al heb je met je eigen zonde de deur weer dichtgegooid, maar Ik doe de deur weer open, opdat je tot Mij komen mag. Omdat Christus met Zijn offer aan het kruis die geopende toegang tot de troon van Gods genade heeft verworven.

En ik heb het u al duizenden keren gepredikt, voor mijn gevoel, maar ik kan er niet buiten om het steeds weer te benadrukken, hoe de Heere dat zo duidelijk heeft laten zien. Toen Jezus riep: *Het is volbracht*, toen scheurde het voorhangsel. En er is een open toegang tot die troon der genade. En Christus is als het ware als Eerste door die scheur naar binnen gegaan, in het binnenste heiligdom, met Zijn dierbaar bloed. En daar bidt Hij tot op vandaag voor het aangezicht van Zijn Vader, als die biddende Hogepriester, dag en nacht voor Zijn Kerk op aarde.

En daarom kreeg Abram gebedsgenade. En daarom zal de Heere die genade steeds weer geven aan een mensenkind dat het niet verdiend heeft, dat weer gezondigd heeft, maar dat nochtans met heel zijn verzondigd leven mag naderen tot de troon der genade.

De Heere laat het verkondigen: *Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.*

Amen.